

Rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 16.04.1963, sp. zn. 9 C 59/63, ECLI:CZ:OSP1:1963:9.C.59.1963.1

Číslo: 56/1963

Právní věta:

Odměna za práci přesčas přísluší pracovníku v případě, že vykonává práci, která odpovídá druhu prací sjednaných v pracovní smlouvě. Jestliže však pracovník vykonává práce, které jsou pracemi mimo rámec jeho pracovní činnosti odpovídající pracovní smlouvě, pak jde o vedlejší činnost; za tuto práci mu nepřisluší odměna jako za práci přesčas, nýbrž odměna podle zvláštních předpisů upravujících odměnu za vedlejší činnost (srov. výnos MVO č. 10/1959 Věstníku MVO).

Soud: Obvodní soud pro Prahu 1

Datum rozhodnutí: 16.04.1963

Spisová značka: 9 C 59/63

Číslo rozhodnutí: 56

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Činnost vedlejší, Mzda, Náhrada mzdy, Práce přesčas

Předpisy: 91/1958 Sb. § 6

§ 7

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobce byl u bývalého podniku Samoobsluha činný jako podnikový kontrolor od 1. 11. 1958 do 30. 7. 1960; jeho základní plat činil nejprve 1450,- Kčs, později 1537,- Kčs. Mimo svou pravidelnou pracovní náplň vykonával, a to po pracovní době i v noci funkci předsedy inventarizačních komisí. Za tuto činnost jako předseda dílčí inventarizační komise byl žalobce honorován částkou 4,70 Kčs, později částkou 5,- Kčs za hodinu.

Žalobou podanou obvodního soudu pro Prahu 1 se domáhal žalobou zaplacení částky 8350,93 Kčs z toho titulu, že měl být honorován odměnou za práci přesčas, resp. za práci noční, tedy odměnou odpovídající jeho funkčnímu platu včetně 25 %, resp. 50 % příplatku.

Žalovaný podnik navrhl zamítnutí žaloby. Především vznesl námitku promlčení, pokud jde o dobu před 1. 3. 1960, ve věci samé pak navrhl zamítnutí žaloby z toho důvodu, že nešlo o přesčasové práce, ale o vedlejší činnost, která podle obecné úpravy ministerstva vnitřního obchodu měla být honorována částkou 5,- Kčs za hodinu.

Obvodní soud pro Prahu 1 uznal žalovaný podnik povinným zaplatit žalobci částku 281,90 Kčs s přísl., ve zbytku pak žalobu zamítl.

Proti tomuto rozsudku opravný prostředek podán nebyl.

Odůvodnění:

Odměňování přesčasové práce není upraveno jednotně zákonem. Zákon č. 91/1958 Sb. ve znění zák. č. 45/1956 Sb. vyslovuje jen v § 6 a 7 zásadu, že za práci přesčas náleží odměna. Podrobné předpisy o odměňování práce přesčas jsou proto obsaženy ve mzdových předpisech.

Ve všech mzdových úpravách se uplatňuje vedle hlediska hospodárnosti při povolování práce přesčas také hledisko, že za práci přesčas, která je obvykle spojena s vyšší námahou pracovníka, se zásadně platí vyšší odměna než za práci v normální pracovní době; musí jít ovšem o práci, která odpovídá druhu prací sjednaných v pracovní smlouvě, resp. která je těmto pracím přiměřená.

Jestliže však pracovník vykonává práce, které jsou pracemi mimo rámec jeho pracovní činnosti, odpovídající pracovní smlouvě, pak jde o vedlejší činnost a za práci vykonávanou jako vedlejší činnost mu nepřísluší odměna jako za práci přesčas, nýbrž odměna podle zvláštních předpisů, upravujících odměnu za vedlejší činnost (srov. výnos MVO č. 10/1959 Věstníku MVO).

Tyto zásady nutno aplikovat i na souzený případ. Žalobce byl kontrolorem žalovaného podniku a vedle toho vykonával činnost předsedy dílčí inventarizační komise. Činnost v inventarizační komisi, pokud ji žalobce a kdokoliv jiný z kontrolního oddělení vykonával, nebyla jeho vlastní činností vyvěrající z úkolů, odpovídajících žalobcově funkci, ale šlo o vedlejší činnost, a to dokonce o činnost, která je neslučitelná s činností kontrolora, neboť kontrolor má činnost inventarizačních komisí kontrolovat; žalovaný podnik sám připustil tuto vedlejší činnost s ohledem na nedostatek personálu.

Se zřetelem k tomu je třeba na shora uvedenou činnost žalobcovu pohlížet jako na vedlejší činnost. O odměně za vedlejší činnost stanoví pak § 8 výnosu ministra vnitřního obchodu č. 10/1959 Věst. min. vnitř. obch., že za činnost, kterou zaměstnanec vykonává mimo pravidelnou pracovní dobu v podniku vedle úkolů odpovídajících funkčnímu platu, na které je zařazen, přísluší mu odměna podle předpisů platných pro tuto činnost. Příplatek za práci přesčas však nepřísluší.

Žalobce působil ve funkci předsedy inventarizačních komisí. Podle vzorového katalogu hospodářsko-správních prací, který je přílohou shora uvedeného výnosu č. 10/1959 Věst. min. vnitř. obch., jsou členové inventarizačních komisí zařazeni do dvou tarifních tříd; vedoucí inventarizační komise (se zbožíznaleckými znalostmi) do třídy 10, ostatní členové inventarizační komise do třídy 9. Bližší popis těchto funkcí (VI-60-1 a VI-60-2 na str. 49) uvádí, že funkce vedoucího inventarizační komise se použije pro zaměstnance, kteří jsou převážně určováni jako předsedové dílčích komisí, zatím co člen inventarizační komise pouze provádí, propočítává, odsouhlasuje inventury a vyčísluje inventurní rozdíly, o nichž pořizuje protokoly.

V daném případě měl být tedy žalobce honorován jako vedoucí inventarizační komise v tarifní třídě 10, u kterého podle přílohy k témuž výnosu platí, že střed činí 1220,- Kčs. Žalovaný podnik proplácel tyto zaměstnance za tuto činnost jako členy inventarizačních komisí ve třídě 9, což nebylo po názoru soudu správné; nebylo rovněž správné, že se vycházelo z nejnižšího tarifu a nikoliv z jeho středu.

Samozřejmě ti zaměstnanci, s nimiž byla uzavřena zvláštní dohoda o odměňování práce, byli honorováni podle dohody; není totiž vyloučeno, aby byla sjednána odměna nižší. Pokud však k dohodě nedošlo – a soud zjišťuje z výsledku žalobce, že taková dohoda s ním uzavřena nebyla, – pak musí být honorován podle shora cit. výnosu. Výnosu pak odpovídá 10. třída, a nebylo-li ničeho smluveno, její střed.

Podle toho měl být žalobce honorován částkou 6,10 Kčs za hodinu. Protože žaloba byla podána dne 1. 3. 1963 a byla uplatněna námitka promlčení, může se jednat jen o činnost za dobu od 1. 3. 1960. Soud zjišťuje z přehledu obsaženého v žalobě, jehož správnost žalovaný podnik nepopřel, že žalobce za tuto dobu odpracoval 56,3 hod. Žalobce dostal za hodinu 5,- Kčs, takže mu náleží za každou hodinu další 1,10 Kčs. Žalobcův nárok tedy činí 281,90 Kčs. V tomto směru bylo žalobě vyhověno, kdežto co do zbytku byla žaloba zamítnuta.